

הכלה, עדיין לא עלתה ארוכה למנהג שמביא הגאון אליה רבא בספרו (אורח חיים סימן תק"ס) "שבמדינותינו יש הינומא מיוחד העשוי לכלות", ואף על פי כן אין חוששים לחוטי זהב וכסף השזורים בתוך ההינומא.

ולפיכך כתב האליה רבא (שם, והובא במשנה ברורה סימן תק"ס ס"ק י"ח) ליישב דאנו לא קבלנו על עצמינו כלל חומרא זו האוסרת עטרות כלה העשויות בעיקרן מגדיל ורק שזרו בתוכן קצת חוטי זהב וכסף, ועל אף שהטורי זהב מביא דין זה משמיה דהרמב"ם [וכנ"ל], אין זה רק לפי גירסתו שגורס בלשון הרמב"ם 'עטרות כלות אם היה שם כסף או זהב' דמשמע דאף העשוי בכסף או זהב כל דהו אסור, אבל במדינתנו "לא חששו לגירסא זו כיון שלפני המגיד לא היה", ואנו סומכים על ספרים אחרים הגורסים ברמב"ם 'עטרות כלות אם היו של כסף או זהב', ולפיכך אין לאסור רק כשעיקר התכשיט הוא עשוי מכסף וזהב.

נאסרו רק עטרות שבזמן הש"ס

ואולם בדברי הגאון רבי יחיאל מיכל עפשטיין זצ"ל בספרו ערוך השולחן (אורח חיים סימן תק"ס סעיף ח') אשמועין קולא נוספת שיש בה כדי להתיר כיסוי פני הכלה בהינומא שיש בה חוטי זהב וכסף, שלאחר שהעתיק גזירת חז"ל על עטרות חתנים וכלות הפטיר: "ואנחנו לא ידענו כלל מה המה העטרות האלה כי אינם נוהגים בנו", והמבואר מדבריו שלא אסרו חז"ל אלא עטרת כלה מסוימת שהיתה נהוגה בימיהם, ולא כיונו בדבריהם לאסור כל תכשיט של זהב הניתן על ראש הכלה, ולפיכך אין כאן עיכוב שתהיה ההינומא אף כולה של זהב.

כיסוי הכלה במכסה 'שלייער'

מיהו, על אף שחתרו רבותינו למצוא צד היתר על מנת להניח את בני ישראל במנהגם, נמצאו רבים וכן שלמים שהחמירו על עצמם לאסור כל זהב השזורה בתוך ההינומא. ובבחינת 'מעשה רב' נביא בזה את עדותו

של הגאון רבי אברהם לעווזאהן ז"ל בספרו מקורי מנהגים (סי' ע') שכתב כך: "והנכון לכסות כמנהגינו בגדולי שש משור (שלייער), ולא כמו שעשו מלפנים לכסות בצעיף של משבצות זהב. וכן ראיתי בחתונת בתו של רבינו עקיבא איגר זצ"ל שיצאה בהינומא של גדיל, משום דאף אם העיקר של גדיל, אם רק קבועים בו משבצות זהב או כסף אסור, דזהו שגזרו על עטרות כלות כמו שכתב הבית יוסף...".

אוצר החכמה

מנחם

וכדברים האלה כותב להלכה הגאון רבי שלמה גאנצפריד זצ"ל בספרו קיצור שולחן ערוך (סימן קכ"ו סעיף ב'): "והמכסה שמכסין בה את הכלה לא יהיו בה חוטי כסף או זהב". והגאון רבי יצחק צבי לעבאוויטש אב"ד טשאפ לאחר שהביא בספרו שלחן העזר (דף כ"ה עמוד ב' ס"ק ד') את דברי ה'מקורי מנהגים' [הנ"ל] דיש לכסות בשלייער, כתב לאמר כי "כן באמת המנהג בהרבה קהילות דמדינתנו [הגר]".

אולם העיר בשלחן העזר (שם) דגם המנהג לכסות את הכלה עם מכסה ה'שלייער' איננה בטוחה ממכשול: "מאחר כי הצעיף הנקרא שלייער הוא דקה מן הדקה ופני הכלה נראית מחוץ אל תוכה, ומוכח מפירוש רש"י ריש פ"ב דכתובות דהינומא היינו צעיף על ראשה משורבב על עיניה...".

הינומא עשויה תחת פיקוח הרב

ומכיון דנוכחנו לדעת, דלמצוא כיסוי המתאים את גדרי ההלכה לא הוה מילתא זוטרתא כלל, קמשמע לן עצה טובה הגאון רבי יצחק צבי לעבאוויטש זצ"ל אב"ד טשאפ בספרו שלחן העזר (שם) ד"מה טוב ומה נעים מנהג כמה קהילות היראים כי יש להם הינומא מיוחדת הנעשים ונגמר על ידי פקודת הרב והבית דין כדת התורה הקדושה, ואין מכסין הכלה בשום הינומא הנקרא 'דעק טוך' רק בזה. ושמעתי דכן יש משפחות שיש להם הינומא מיוחדת למשפחתם, ונכון מאוד והגון הוא מכמה וכמה טעמים".

*